

sæð verður burtur frá uppsprisinum.

Veldumøguleikar

Veldumøguleikarnir í 1993 – mettur eftir fiskiveiðusáttmálanum við onnur lond – eru frægari enn í 1991 og 1992, serliga er tað vøksturin í kvotunum í Barentshavinum, sum munar, men framvegis er størsta óvissan, hvussu fiskagongdin fer at roynast í føroyskum sjógv. Tað tykist sum fiskifrøðingar halda, at somu nøgdir koma upp í 1993 sum í 1992. Merkir hetta, at botnstøðið í veldumøguleikum eru hesi 75.000 tonsini, so kann bert ganga upp aftur, verður skynsam at bónd.

Flestu vóna og vænta, at hetta kann henda skjótari enn spátt hevur verið, tí tekin er um, at tær umstøður, ið ikki eru tengdar at nýttu veiðorkuni, men náttúruviðurskiftum, nú batna.

Tillagað enn eini minking í skipatali, legudøgum og øðrum avmarkingum av royndini, skuldu vit spakuliga fingið bót um rentabilitetin hjá teim skipum og í teirri framleiðslu, ið eftir verður.

Skip úr flotanum

Landstýrið arbeidir við ætlanum um at fáa nøkur av teim skipum, sum nú eru lögð, heilt burtur av Føroya-leiðunum. Veruliga ánararnir av hesum skipum eru peningastovnar.

Lyndið í okkara veiðumonnum er so, at tá veiðumøguleikar fjara, leita og royna teir á nýggjum leiðum og við øðrum veiðuhættum bera ofta við av nýggjum.

Soleiðis eisini í 1992. Spennandi garna veiðan eftir havtasku hevur tikið seg upp innan og uttan fyri 200 fjórðingamarkið, og í løtuni royna triggir stórir trolarar á heilt djúpum vatni eftir gagnfiski, sum tað fyrr var føroyingum óhugsandi at veiða og selja. Kunnu vit økja veiðutíðina á hesum leiðum og skipa langa flutningin til marknað lagalogari, kundu hesar royndir gjørt búskapinum gott íkast og vundið mongum hondum arbeiði. Men hetta setir monnum stór krøv, tí leiðimar eru serliga veðurringar.

Ein hin frægasta royndin í 1992 var hon, ið gjord var við Beini vesturi í Írmingarhavinum. Eg eri sera fegin um, at hetta skip, sum bygt var til svartkjaftaveiðu, men við øðrum móguleikum í huga, ber til at nýta í nýggjari lönandi veiðu. Bert spell at vit ikki vóru eini 3-4 ár fyrr í hesi veiðu, tá fleiri hóskaði før vóru í landinum, før, ið eisini kundu roynt í djúphavshellingini vestanfyri langt suður í Atlantshav.

Gulllaksaveiðan hevur eisini hepnast og framleiðslan gevur fyrsta floks vøru. Forvitnisligt at siggja um hesin stovnur er støðugur undir Føroyum.

Joint Venture

Vit verða framhaldandi at royna nýggj tiltøk og skuldu samvinnutiløk – Joint Ventures – við Russland og baltisku londini ligið frammarlaga. Teir hava nógvar ónýttar framleiðslueindir, sum kundu verið tøkari í sambandi við at fáa meira burtur úr makrel-, silda- og svartkjaftatilfeingi okkara. Teir hava stóran marknað fyrri lituð viðgjørdari vøru og stóran tørv á tøkni- og framfarum vitan og eitt nú skipamvælingum og skipasmíði.

Sum kunnugt fremja peningasterkar fyrirkjör í Danmark, Noregi og øðrum fiskivinnulondum í løtuni sera stórar fløgur í eystarlandi fiskivinnu, og mugu vit útvega fingine til kapping við hesar.

Útflutningurin í 1992 verður helst góðar 2600 mió. kr. og innflutningurin einar 2100-2200 mió. kr., so í fýrðisuppgærd er talan um eitt handilsjavnaavlop uppá 400-450 mió. kr., og sera varisliga mett av Hagstovuni eisini talan um yvirskot á gjaldsavianum í 1992. Sostatt hava vit annað árið á rað avlop í samskipti okkara við útlond.

Verri gekst at fáa javnvág á figgjarlógina í 1992 serliga tí minkandi virksemd gevur landskassanum færri inntekur enn mett, og tí serlig útlegg gjørdust størri enn væntað.

Lønargjaldingar í 1992 verða einar 3800 mió. kr. ella 600 mió. kr. færri enn í 1989, so framvegis minskar virksemd og arbeiðsloysið veksur. Tørvandi umfar av 600 mió. kr. kennist meint í búskapinum.

Men vit skulu so undir øllum umstøðum venda gongdini og sumt av tí, rokkið er í 1992, gevur treysti til at halda fram.

Matværuindnaður

Hvat fortreytum viðvíkur, so var longu í 1991 framd menningarlóggeva, sum kundi skapa karmar um ein matværuindnað, ein skipasmíðjuindnað og útbúgving til nýggjar vinnur, eitt nú innan virksemd í sambandi við nýtslu av rævnunum í havbotni.

Flestu flakavirki, sum eru í gongd, hava lagt seg eftir serframleiðslum, meðan hini sum hava dúvað upp á vanliga blokkframleiðslu, eru afturlatin, lutvíst tí blokkurin gevur ov lítið, og lutvíst tí rávørunegdin er ov lítil.

Hóast helst eini 90% av allari rávøru áttu at verið

Yvirtøkan av undirgrundini:

Størsta avbjóðingin

-til okkara sum eitt mentað og demokratiskt samfelag segði Atli Dam, m.a. í nýársrøðu síni, tá hann umrøddi stóru hendingina, sum yvirtøkan av undirgrundini er og síðandi avleiðingarnar av eini slíkari yvirtøku.

Hin 11. september í ár er eftir mínum tykki merkisdagur í føroyskari politiskari søgu. Semja bleiv tá við donsku stjórnina um at taka undirgrundina undir Føroyum og havbotninum heim. Endaligi sáttmálin var undirritaður í Havn 22. desember í ár. Hetta gevur okkum bæði móguleikar og skyldur.

Móguleikar at brynja okkum sjálf á krevjandi økjum í lóggávu og umsiting, soleiðis at vit megna at kanna, umsita og troyta mógulig ráevni, trúgv móti okkum sjálvum, eftirkomurum okkara og altjóða samfelagnum á ein solidariskan hátt.

Skyldu til at tryggja tann livshátt, føroyingar hava valt, ið er grundaður á

troytan av livandi og endurnýggjandi tilfeingi, og skyldu til at verja mógulig ráevni, soleiðis at tey veruliga verða verandi felagsogn, koma øllum at gagni og ikki verða sundurtagað í stríði imillum monokapitalistiskar fyrirkjör burturi og heima.

Hetta, sum er ein stór og gleðlig politisk hending verður sostatt framyvir ein hin størsta avbjóðingin til okkara sum eitt mentað og demokratiskt samfelag.

nýtt í serligum og ríkaðum framleiðslum, so røkka vit bert hesum eftir 2-3 árum afturat. Men tað er rættuliga nøktandi, at serframleiðslur telja eini 9000 tons og ísað fløk eini 3500 tons svarandi til einarárvørunegd upp á 35.000 tons av teim samanlögdu 90.000 landaðu og innfluttu rávørunum, ella sløk 40%.

Málsetningurin

Tí er helst hóskaði málsetningurin í 1993 at røkka 50% av landaðum og keyptum 130.000 tonsum ella 65.000 tonsum av rávørum.

Slíkur málsetningur treytar so størri tollfríar kvotur í EF-sáttmálanum og er eisini nýttandi jumbrot í felagsnevndini, har vit skulu prógva, at tørvur er á hægri kvotum og tollloftum.

EFTA-sáttmálarnir, sum

koma upp á pláss í 1992, skuldu eisini økt um móguleikarnar fyri útflutningi av brúkaraklárur vørum. Svøríki, Finnland, Eysturriki og Sveits eru góðir marknaðir fyri slíkum.

Neyðugt verður eisini at áseta treytir til okkara Barentshavskvotur, at alt, sum skal viðgerast viðari á landi, verður landað í Føroyum heldur enn í Grimsby. Ov lítið fingið burturúr, tá norskir bankar fáa mesta á-góðan av tí velduga ríki-dømi, sum 17.000 tons í Barentshavinum eru.

